

An aerial photograph showing a large group of triathletes in black wetsuits and white swim caps swimming in turquoise water. A single kayaker in a bright pink kayak is also visible among the swimmers.

Region Midtjylland

Interne kontroller i forbindelse med
betalinger

Marts 2020

Building a better
working world

Agenda

1. Formål og afgrænsning
2. Sammenfatning
3. Betalingsstrømme
4. Opsummering – Risici
5. Kontrolmiljø
6. Fakturabehandling i ØS Indsigt
7. Lønadministration
8. Praksisadministration
9. Hospitalsapoteket
10. Bilag

Formål og afgrænsning

Der har igennem den seneste tid været flere eksempler på svindel med offentlige midler.

Alle sagerne omhandler manglende eller utilstrækkelige interne kontroller af betroede medarbejders omgang med offentlige midler.

Formålet med nærværende notat er at give et overblik over de risici, der dels følger af lønadministrationen, dels følger af Regionens håndtering og betaling af leverandørfakturaer samt at vurdere de organisatoriske og tekniske kontrolforanstaltninger, som Regionen har etableret.

Sammenfatning

I 2019 foretog Region Midtjylland udbetalinger for i alt ca. 28 mia. kr. Løn til regionens medarbejdere udgjorde ca. 14 mia. kr., og betalinger til regionens leverandører udgjorde ligeledes ca. 14 mia. kr.

Region Midtjylland har siden etableringen i 2007 haft fokus på at etablere et stærkt internt kontrolmiljø omfattende ensartede regler og fælles processer samt ét centralt økonomisystem, der understøtter disse regler og processer.

Kontrolmiljøet er grundlagt i "Kasse- og Regnskabsregulativet", og den organisatoriske funktionsadskillelse, som understøttes af brugernes rettigheder i de anvendte it-systemer, suppleres af tekniske kontroller i it-systemerne, der sikrer, at der, bortset fra enkelte undtagelser, altid er 4 øjne på bilagene, forud for udbetalinger (foranvisning).

Det er vores vurdering, at de etablerede kontroller, inkl. gennemførelse af ledelsestilsyn, i betydelig grad reducerer risikoen for fejl, herunder bevidste fejl, også sammenlignet med hvad vi observerer i offentlige virksomheder.

Region Midtjylland har ved valg af kontrolniveau måttet foretage en afvejning mellem risikoen for fejl og den ekstra indsats, der skal til for at reducere risikoen yderligere. Uanset hvor stærkt et internt kontrolmiljø, der er etableret, vil kontrollerne aldrig være stærke nok til at eliminere risiciene fuldt ud.

Claus Hammer-Pedersen & Jes Lauritzen
2. marts 2020

Pengestrømme

Region Midtjylland opererer i 2019 med samlede udbetalinger på ca. 28 mia. kr.

- Lønninger til regionens ca. 30.000 medarbejdere udgør ca. 14 mia. kr., svarende til ca. halvdelen af de samlede udgifter
- Betalinger til ca. 2.500 ydere i praksissektoren udgør i alt ca. 5,2 mia. kr., hvilket i 2019 fordeles med ca. 1,4 mia. kr. til apotekerne vedrørende tilskudsmedicin og 3,8 mia. kr. til praktiserende læger, speciallæger, fysioterapeuter, psykologer, kiropraktorer, tandlæger samt fodterapeuter.
- Betalinger til kommuner og andre regioner udgjorde i 2019 ca. 750 mio. kr.
- Hospitalsapotekets indkøb udgør ca. 2,2 mia. kr. Heraf udgør indkøb via Amgros ca. 2,1 mia. kr.
- De resterende ca. 6,0 mia. kr. vedrører indkøb af øvrige varer og tjenesteydelser, bl.a. it- og medico-teknisk udstyr.

Opsummering - Risici

Betalingsprocessen i Region Midtjylland indebærer flere risici, der kan kategoriseres således:

- Hændelige fejl i form af betaling til forkert person/leverandør, f.eks. som følge af forkerte medarbejderoplysninger i lønsystemet
- Hændelige fejl i form af betaling af fejlbehæftede fakturaer, f.eks. fordi
 - Region Midtjylland ikke har modtaget de varer/services, som fakturaen vedrører
 - Region Midtjylland allerede har modtaget en faktura vedr. det samme forhold
- Bevidst manipulation af fakturaer og betalinger, f.eks. ved at en medarbejder
 - selv fabrikerer og indlæser fakturaoplysninger til økonomisystemet
 - i samarbejde med tredjemand foranviser fiktive fakturaer
 - bevidst ændrer betalingsoplysningerne, før disse sendes til banken
- Bevidst omgåelse af de interne kontroller, ved at
 - fakturaer opdeles i beløb, der er under bagatelgrænsen for anvisning, således at bilaget automatisk anvises ifm. attestationen
 - en medarbejder misbruger en kollegas login til økonomisystemet og derved opnår adgang til både at attestere og anviser fakturaer
 - udnytte it-systemers funktionalitet, f.eks. anvendelse af regningsdebitormodulet i ØS Indsigt til udstedelse af kreditnotaer, der ikke skal foranvises

Kontrolmiljø

Region Midtjyllands interne kontrolmiljø består dels af:

- Politikker, regler og procedurer, som regulerer medarbejdernes handlinger
- Organisatoriske kontrolforanstaltninger
- Tekniske kontrolforanstaltninger

Kontrolforanstaltningerne skal sikre målopfyldelse vedr.:

- Overholdelse af forretningsgange,
- Overholdelse af love og regler (compliance) samt
- Effektiv og korrekt rapportering

NB: Kontrollerne skal give tilstrækkelig sikkerhed, men ikke nødvendigvis fuldstændig sikkerhed for, at der ikke opstår fejl, idet kontrollerne ofte påvirkes af de personer, der udfører de interne kontroller.

Det er derfor vigtigt, at der løbende føres et reelt ledelsestilsyn med kontrollerne, samt at det løbende vurderes, om kontrollerne er tilstrækkelige.

Kontrolmiljø

Politikker, regler og procedurer

Kasse- og regnskabsregulativet fastsætter de nærmere regler for de løbende transaktionsbaserede opgaver, herunder attestation og anvisning af ind- og udbetalinger, fuldmagtsforhold, interne kontroller m.v. Desuden præciserer regulativet opgave- og ansvarsfordelingen på politisk og administrativt niveau.

Formålet med reglerne i Kasse- og regnskabsregulativet er at sikre en effektiv, betryggende og korrekt forvaltning af regionens økonomi og regnskabsaflæggelse på alle niveauer, herunder at:

- ansvaret for de økonomiske opgaver er entydigt placeret,
- forretningsudvalget og regionsrådet sikres indblik i regionens økonomi,
- der fastsættes overordnede principper og retningslinjer for tilrettelæggelse og dokumentation af forretningsgange og økonomikontrol, og
- der etableres et effektivt og ensartet kontrolniveau, herunder at der fastsættes retningslinjer for intern kontrol, at væsentlige finansielle, forretningsmæssige og politiske risici identificeres, og at der tilrettelægges en risikostyring, som sigter på at begrænse forekomsten af alvorlige fejl.

Kontrolmiljø

Organisatoriske kontrolforanstaltninger

De organisatoriske kontrolforanstaltninger omfatter først og fremmest, at

- der skal være funktionsadskillelse mellem de personer, der attesterer hhv. foranviser bilag fra leverandører og ydere. Det indebærer, at der skal være to forskellige personer, der uafhængigt af hinanden kontrollerer og godkender de enkelte bilag inden udbetaling (4 øjne princip)
- der skal foretages ledelsestilsyn med de interne kontroller og afstemninger til sikring af, at kontrollerne udføres systematisk og regelmæssigt samt at kontrollerne er effektive.

Væsentlige betalingsstrømme, der ikke er omfattet af formel foranvisning:

- Udbetaling af lønninger m.v. til medarbejderne – ca. 14 mia. kr.
- Betalinger vedr. hospitalsapotekets indkøb igennem Amgros - ca. 2 mia. kr.

Disse organisatoriske kontrolforanstaltninger er, med enkelte undtagelser, understøttet af funktionalitet og tildelte autorisationer i it-systemerne.

- Adgangen til at kontere og attestere bilag er begrænset til ca. 1.875 medarbejdere
- Adgangen til at foretage foranvisning er begrænset til ledende medarbejdere med budgetansvar.
 - Der er pt. ca. 1.350 medarbejdere som kan anvise bilag i ØS Indsigt.
 - Ca. 700 af disse medarbejdere, kan både attestere og anvise bilag i ØS Indsigt.

Kontrolmiljø

Organisatoriske kontrolforanstaltninger (fortsat)

Komplementerende kontroller på lønkontorerne omfatter bl.a. kontrol af:

- Oprettelse af medarbejdere
- Generelle lønsatser i lønsystemet
- Brutto- eller nettolønninger
- Attestationslister
- Variable ydelser

Komplementerende kontroller på hospitalsapoteket:

- Validering af fakturaer og kreditnotaer fra Amgros i forhold til den i Apo17 registrerede varemodtagelse
- Afstemning mellem ØS Indsigt og Apo17 vedr. bogførte fakturaer og kreditnotaer samt betalinger til Amgros
- Tjek af prisen på de 30 dyreste produkter

Komplementerende kontroller på økonomiområdet:

- Kontrol af fakturaer, der opdeles i flere beløb, der er under bagatelgrænsen

Fakturabehandling i ØS Indsigt

Bortset fra fakturaer, der behandles af hhv. praksisadministrationen og hospitalsapoteket, modtager og behandler Region Midtjylland hvert år flere end 0,5 mio. fakturaer fra landets kommuner og de øvrige regioner samt fra andre leverandører af varer og serviceydelser.

Fakturabehandlingen i ØS Indsigt indebærer en række af de klassiske risici, herunder:

- Risikoen for, at der opstår en hændelig fejl, som f.eks. skyldes, at fakturaerne er fejlbehæftede
- Risikoen for, at en medarbejder begår en bevidst fejl enten ved manipulation af fakturaer eller ved at udnytte funktionalitet i de anvendte it-systemer, hvortil medarbejderen har adgang.

Når fakturaerne er indlæst i ØS Indsigt, skal de konteres, varemottages, attesteres og foranvises, inden de bogføres og gøres klar til udbetaling. Fakturaer, der ikke overstiger en fastsat bagatelgrænse på maks. 2.000 kr., anvises automatisk i forbindelse med selve attestationen. En undtagelse herfra er dog, at udbetalinger til et CPR-nr. altid skal foranvises, uanset beløbsstørrelse.

Forud for betalingen skal leverandøren være oprettet i regionens register over leverandører i RM Indkøb. Leverandørplysningerne overføres automatisk til ØS Indsigt. Betalingen gennemføres endeligt via en række automatiske it-processer, som administreres og overvåges af Region Midtjyllands centrale it-afdeling.

Fakturabehandling i ØS Indsigt (fortsat)

Betaling må først igangsættes, når fakturaen er konteret, varemodtaget samt attesteret og anvist.

Den person, der kvitterer for varemodtagelsen, indestår for:

- at regionen har modtaget den omhandlede vare/tjenesteydelse
- at kvalitet, mængde og pris er kontrolleret
- at ydelser, beroende på et kontraktforhold, er i overensstemmelse med dette
- at fakturaen er behørigt specificeret

Den person, der attesterer et bilag, indestår for, at bilaget er konteret i overensstemmelse med indhold og på det regnskabsår, det retteligt vedrører.

Den person, der anviser et bilag, indestår for, at det anviste har hjemmel i årsbudgettet eller anden gyldig beslutning, samt at bilaget er behørigt attesteret. I praksis kan bilag ikke anvises, før de er attesteret.

Den samme person kan kontere, varemodtage og attestere den enkelte faktura, men personen kan ikke foranvise den samme faktura (4-øjne princip).

Lønadministrationen

Region Midtjylland varetager lønadministrationen fra 7 lønkontorer på Aarhus Universitetshospital, Hospitalsenhed Midt og Vest, Regionshospitalerne i Randers og Horsens samt i psykiatrien og på Regionshuset i Viborg.

Lønadministrationen, der understøttes af Silkeborg Lønssystem, er i al væsentlighed baseret på stamoplysninger for den enkelte medarbejder. Risikoen for en fejl er derfor især knyttet til registreringen af de længivende stamoplysninger i lønsystemet, dels i forbindelse med ansættelse af nye medarbejdere, dels i forbindelse med de ændringer, der løbende foretages i den enkelte medarbejders ansættelsesforhold.

Udbetaling af løn til regionens medarbejdere foretages direkte fra Silkeborg Lønssystem, bortset fra nettolønudbetalinger større end 100.000 kr., som udbetales via regionens centrale økonomisystem.

Risikoen for en fejl i relation til lønadministrationen er reduceret, dels via de systembaserede kontroller, der er implementeret i selve lønsystemet, herunder at medarbejderne ikke kan ændre stamoplysninger på sig selv, dels via de manuelle kontroller, der foretages på det enkelte lønkontor, som bl.a. omfatter kontrol af:

- Oprettelse af medarbejdere
- Generelle lønsatser i lønsystemet
- Brutto- eller nettolønninger
- Attestationslister
- Variable ydelser

Praksisadministrationen

Praksisadministrationen varetager afregning og kontrol samt overenskomstfortolkning og yderadministration i forhold til praksissektorens ca. 2.500 ydere omfattende praktiserende læger, speciallæger, fysioterapeuter, psykologer, kiropraktorer, tandlæger og fodterapeuter samt apotekerne i regionen.

Fakturaer fra yderne indlæses først i Praksisadministrationens egenudviklede system (PrakSys). Efter en automatisk validering, kontrollerer en medarbejder i Praksisadministrationen de fakturaer, der ikke er enten godkendt eller afvist ved den automatiske validering.

Medarbejderen, der validerer fakturaerne, kan manuelt indsætte nye fakturalinjer og slette eksisterende fakturalinjer, inden fakturaen godkendes.

De validerede og godkendte fakturaer overføres herefter til ØS Indsigt i form af konterede og attesterede e-bilag, hvor de valideres i forhold til leverandørregisteret. Den efterfølgende foranvisning af de enkelte e-bilag danner herefter bogføringsposter samt betalinger.

Fakturaer fra apotekerne valideres ligeledes i forhold til leverandørregisteret, men det er ikke teknisk muligt for Region Midtjylland at kontrollere, at indholdet af den enkelte faktura er korrekt. Region Midtjylland må, i lighed med de fire øvrige regioner, basere sig på tillid til, at apoteket har oplysninger om kundens CTR-saldo, når de fratrækker Sygesikringens andel.

Hospitalsapoteket

Hospitalsapoteket fremstiller og leverer medicin til alle Region Midtjyllands hospitaler, herunder også psykiatri og Præhospitalet. De fleste indkøb til hospitalsapoteket sker via Amgros I/S.

Fakturaer, der vedrører hospitalsapotekets indkøb, registreres først i ØS Indsigt, inden de sendes videre til hospitalsapotekets økonomisystem (Apo17). Herfra føres bogførings- og betalingsoplysninger tilbage til ØS Indsigt.

Fakturaer fra Amgros, der er den primære leverandør til hospitalsapoteket, er ikke omfattet af hverken attestation eller anvisning, idet Apo17 ikke understøtter disse funktioner. Hospitalsapotekets indkøb via Amgros udgør ca. 95 % af hospitalsapotekets samlede indkøb.

Intern kontrol har godkendt, at hospitalsapoteket undtages fra hovedreglen om, at alle betalinger skal attesteres og foranvises.

I stedet for attestation og anvisning foretages:

- Validering af fakturaer og kreditnotaer fra Amgros i forhold til den i Apo17 registrerede varemodtagelse
- Afstemning mellem ØS Indsigt og Apo17 vedr. bogførte fakturaer og kreditnotaer samt betalinger til Amgros
- Tjek af prisen på de 30 dyreste produkter.

BILAG

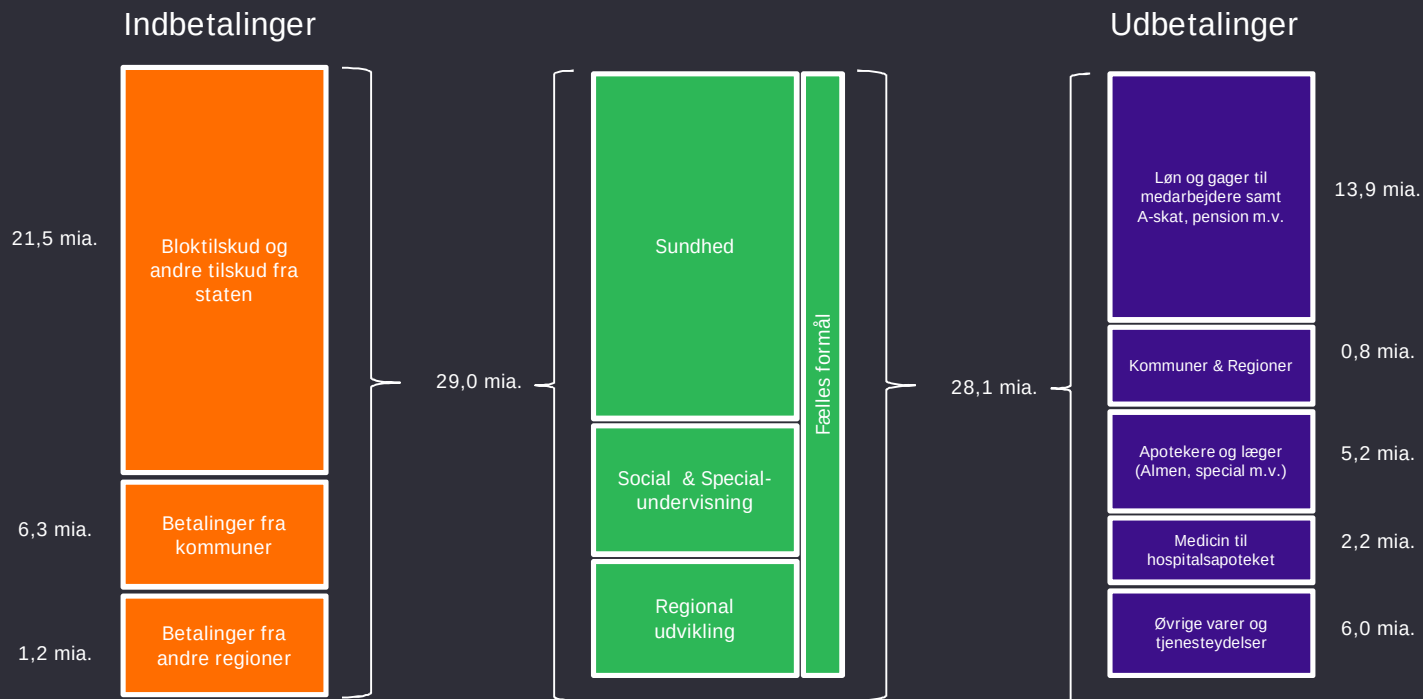
Tekniske kontrolforanstaltninger

(Eksempler)

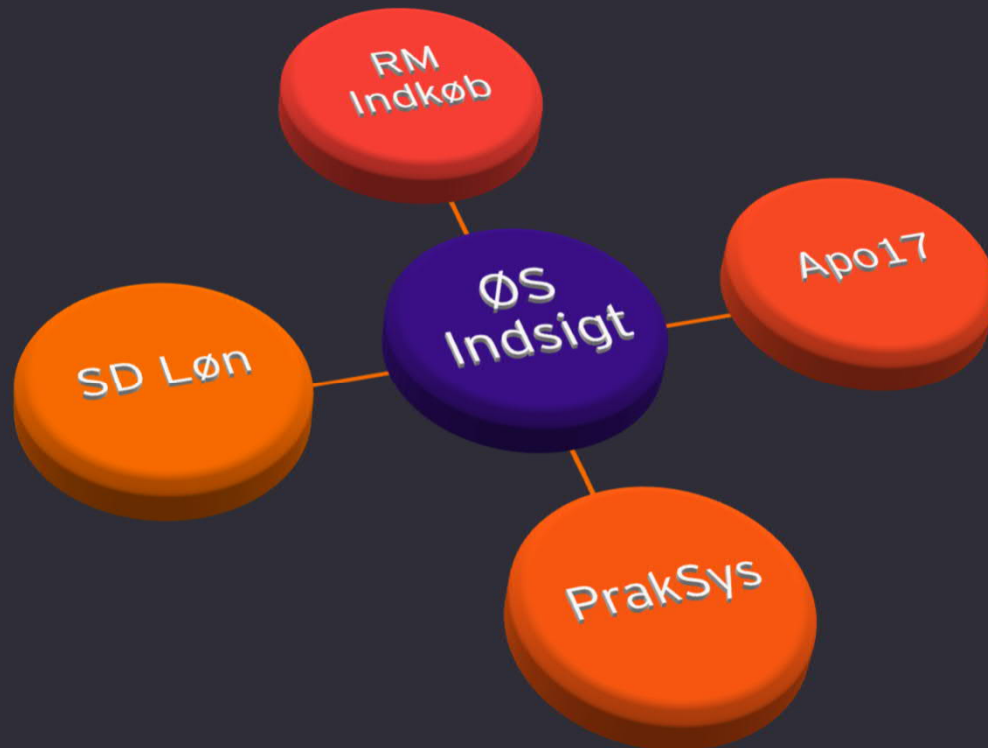
De organisatoriske kontrolforanstaltninger er understøttet af de tekniske kontrolforanstaltninger i de anvendte it-systemer og omfatter overordnet:

- Alle udbetalinger gennem ØS Indsigt, der er større end bagatelgrænsen på maks. 2.000 kr., skal attesteres og anvises. Alle udbetalinger til personer – uanset beløbsstørrelse – skal altid attesteres og anvises
- Funktionsadskillelsen mellem attestation og anvisning understøttes direkte i ØS Indsigt
- Oprettelse og nedlæggelse af brugere, når en medarbejder tiltræder eller fratræder en stilling i Region Midtjylland, foretages via elektroniske workflows. Dette sikrer, at kun aktuelle medarbejdere har adgang til it-systemerne
- Logiske adgangskontroller til it-systemerne i form af password, der løbende ændres, sikrer, at kun autoriserede brugere har adgang til de anvendte it-systemer
- Tildeling af kritiske adgangsrettigheder i ØS Indsigt og i RM Indkøb, der er centrale ift. attestation og anvisning af bilag, skal godkendes af "Intern kontrol", før rettighederne tildeles. Tildeling af rettigheder foretages via elektroniske workflows for at undgå manuelle fejl
- Ændringer til regionens register over leverandører i RM Indkøb skal godkendes af "Intern kontrol", inden ændringerne får effekt, hvilket understøttes af et elektronisk workflow i RM Indkøb
- ØS Indsigt indeholder en kopi af hele CPR-registeret, der opdateres automatisk, og der er ikke længere adgang til at foretage manuelle oprettelser af personer i registeret.

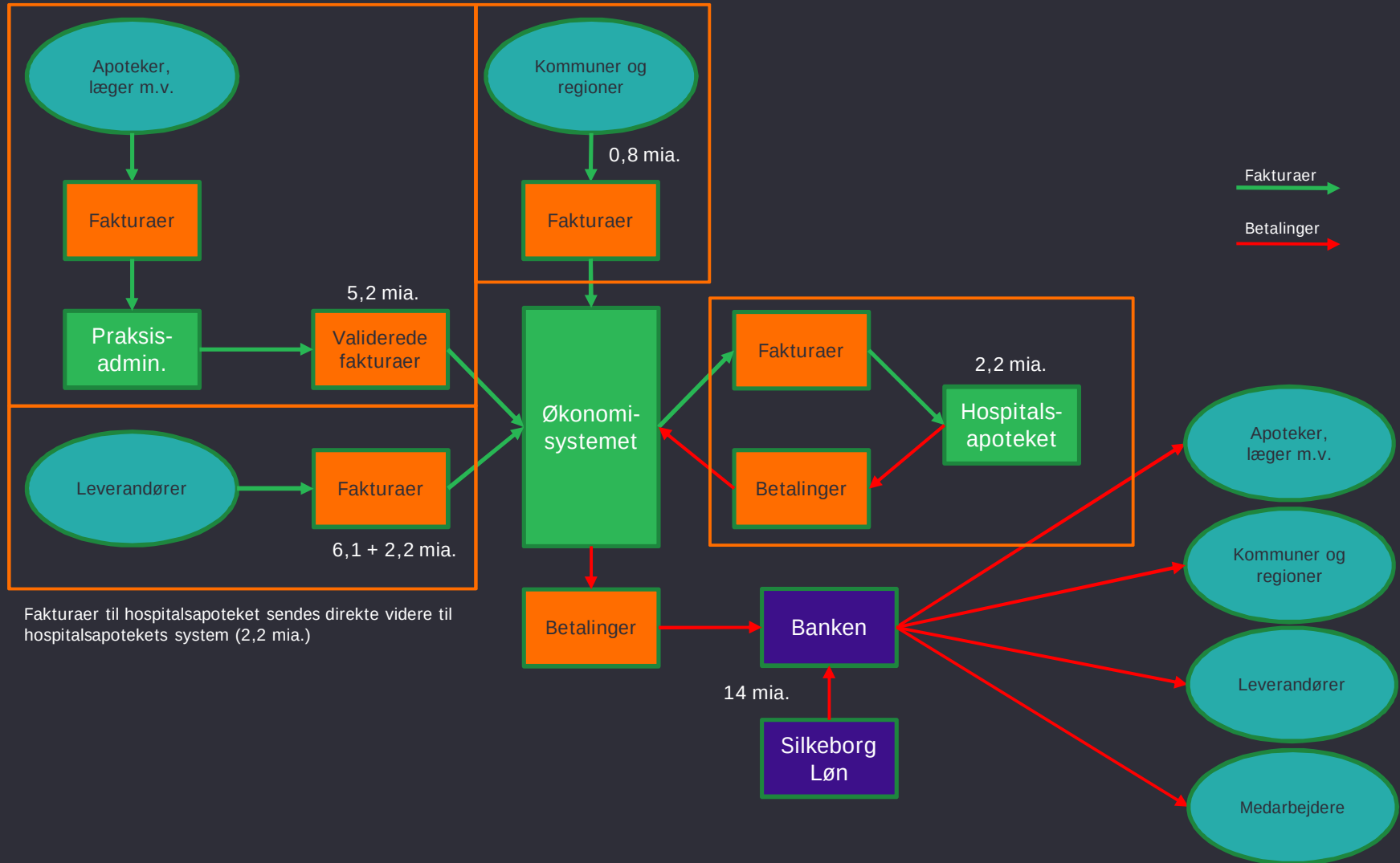
Pengestrømme

Systemoverblik

Faktura- og betalingsflowet

EY | Assurance | Tax | Transactions | Advisory

Om EY

EY er en af verdens førende organisationer inden for revision, skat, transaktioner og rådgivning. Den indsigt og de ydelser, vi leverer, hjælper med at opbygge tillid til kapitalmarkederne og den globale økonomi. Vi udvikler dygtige ledere og medarbejdere, som sammen leverer det, vi lover vores interessenter og bidrager til, at arbejdsverdenen og arbejdslivet fungerer bedre - for vores medarbejdere, vores kunder og det omgivende samfund.

EY henviser til den globale organisation og kan referere til et eller flere medlemsfirmaer inden for Ernst & Young Global Limited, som hver især udgør en selvstændig juridisk enhed. Ernst & Young Global Limited, som er et engelsk 'company limited by guarantee', yder ikke kunderådgivning. Flere oplysninger om vores organisation kan findes på ey.com.

© 2019 Ernst & Young P/S. CVR-nr. 30700228

All Rights Reserved.

Dette materiale er udarbejdet alene til orientering, og oplysningerne i det tilsigter ikke at være fyldestgørende, og de træder ikke i stedet for udførlige analyser eller udtøvelsen af professionelle skøn. I konkrete sager opfordres brugere til at henvende sig til EY's rådgivere.

ey.com/dk

